

Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering 2020

Tandheelkundige ketens

1 Inleiding

De tandheelkundige praktijkvoering is in de loop der jaren veranderd. Onmiskenbaar is de opkomst van tandheelkundige ketens. Tandartsketens zijn veelal in handen van nationale maar ook internationale investeerders die bestaande tandartspraktijken kopen en 'bundelen' tot een groter geheel.

Tandartsen die werkzaam zijn in ketenpraktijken zijn zelf dus geen praktijkhouder maar actief als tandarts-medewerker.

Eind 2020 is via het Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP) een steekproef van tandartsen bevestigd over hun werksituatie.¹ Het betrof een groep van praktijkhoudende tandartsen en een groep van niet-praktijkhoudende tandartsen. Voor laatstgenoemde tandartsen geldt dus dat zij werkzaam kunnen zijn in een praktijk die onderdeel is van een tandheelkundige keten.

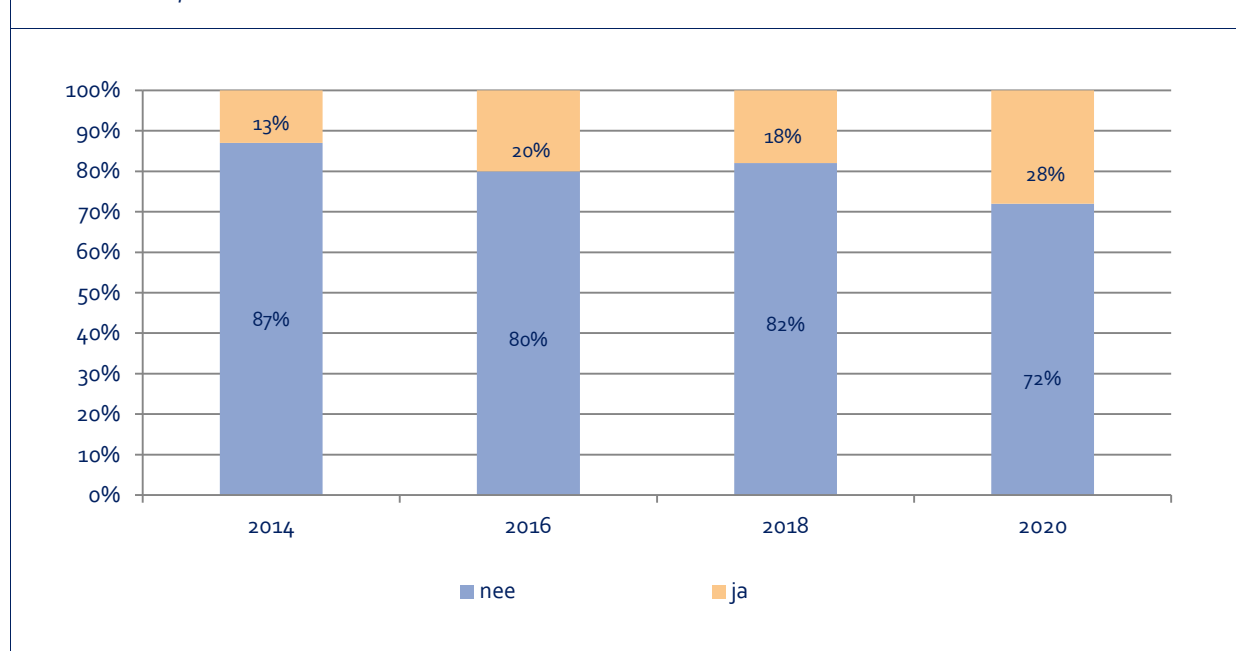
In deze schets wordt op basis van de verzamelde gegevens van de niet-praktijkhouders een beeld geschetst van het al of niet werkzaam zijn in een 'ketenpraktijk' en de ontwikkeling daarvan in de afgelopen jaren.

Verder wordt ingezoomd op enkele kenmerken van de praktijken waarin deze tandartsen werkzaam zijn.

2 Ontwikkeling

Zoals figuur 1 laat zien, was in 2020 ruim een kwart (28%) van de niet-praktijkhoudende tandartsen naar eigen zeggen werkzaam in een praktijk die onderdeel was van een keten.² De overige 72% was actief in een 'onafhankelijke' praktijk. Er lijkt in de afgelopen jaren sprake te zijn van een stijgende trend, in de zin dat geleidelijk méér niet-praktijkhouders werkzaam zijn in een ketenpraktijk. In 2014 was dit nog 13%.

Figuur 1 Behoren tot een keten van de praktijk waarin niet-praktijkhoudende tandartsen werkzaam waren, in de periode 2014 tot en met 2020

¹ Zie het kader op pagina 3 voor meer informatie over de uitvoering van het onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP).

² In het onderzoek is gevraagd of men werkzaam was in een keten of in een praktijk die deel uitmaakt van een groep van samenwerkende praktijken, hoewel deze laatste vorm feitelijk geen keten is.

3 Kenmerken van 'ketenpraktijken'

Tabel 1 toont enkele kenmerken van de praktijken waarin de niet-praktijkhoudende tandartsen werkzaam zijn. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar het al dan niet aangesloten zijn van deze praktijk bij een keten. Uit de gegevens blijkt dat de ketenpraktijken in vergelijking met 'onafhankelijke' praktijken over het geheel genomen wat groter zijn. Zo zijn er gemiddeld meer tandartsen actief voor meer uren per week en worden er meer uren gemaakt door tandartsassistenten. Overigens zijn ook de 'onafhankelijk praktijken' relatief wat groter dan gemiddeld, omdat daarin in dit geval immers naast een of meer praktijkhoudende tandartsen (eigenaars) ook een of meer niet-praktijkhouders actief zijn.

<i>Tabel 1 Kenmerken van tandartspraktijken, naar al dan niet zijn aangesloten bij een keten of groep van samenwerkende praktijken in 2020</i>				
		<i>aangesloten bij een keten</i>	<i>niet aangesloten bij een keten</i>	<i>totaal</i>
aantal tandartsen	*	6,9	4,5	5,1
aantal uren tandartsen per week	*	119,2	92,5	99,5
aantal uren tandartsassistenten per week	*	139,9	102,6	111,9
aantal uren preventieassistenten per week		27,1	26,4	26,6
aantal uren mondhygiënisten per week		37,9	28,9	31,1
aantal behandelstoelen		6,2	5,1	5,4
oppervlakte praktijk	*	253	185	201
aanwezigheid OPG-röntgenapparatuur		83%	84%	84%
aanwezigheid microscoop voor behandeling		60%	47%	50%
aanwezigheid apparatuur voor digitale afdrukken		46%	30%	34%
aanwezigheid 3D röntgenapparatuur (CBCT)		26%	19%	21%
aanwezigheid CAD-CAM-apparatuur (CEREC)		14%	16%	16%
n		25 - 35	75 - 100	100 - 135

* verschillen zijn statistisch significant ($p < 0,05$)

Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering 2020

Binnen het KNMT-project Peilstations wordt via het Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP) sinds 1995 periodiek geïnventariseerd op welke wijzen tandartsen in Nederland hun beroep uitoefenen. Aanvankelijk lag de focus alleen op tandartsen met een eigen praktijk, maar vanaf 2014 zijn ook tandartsen zonder eigen praktijk in het OTP betrokken. Dit doet meer recht aan de toenemende differentiatie in praktijkvormen. Denk bijvoorbeeld aan de opkomst van zogenaamde tandheelkundige ketens, waarvan ook niet-tandartsen (mede)eigenaar kunnen zijn en waarbinnen dan niet-praktijkhoudende tandartsen werken.

Voor deelname aan de dertigste editie van het OTP is in december 2020 een steekproef van 1.382 tandartsen benaderd. Uiteindelijk hebben 557 van hen hieraan gevolg gegeven, door het beantwoorden van vragenlijst (op papier of elektronisch). De 'overall-respons' was daarmee 40%.

Drie van de 557 tandartsen hebben voor twee praktijken een vragenlijst aangeleverd, waardoor uiteindelijk van 560 'werksituaties' informatie is verkregen: 286 vragenlijsten van praktijkhouders, 184 van niet-praktijkhouders en 90 van tandartsen die inmiddels niet meer werkzaam zijn.

In de onderzoeksgroep zijn de leden van de KNMT enigszins oververtegenwoordigd. De gevolgen van deze oververtegenwoordiging mogen worden ingeschat als klein, omdat de groep niet-leden op het gebied van enkele algemene praktijkenmerken niet significant afwijkt van de groep leden. Voor het overige zijn de verschillen tussen de steekproef en de rest van de populatie niet noemenswaardig groot, waardoor de ondergroepsgroep mag worden beschouwd als een redelijk representatieve afspiegeling van de populatie tandartsen van 67 jaar en jonger met een bekend woon- en/of werkadres in Nederland.

Boer JCL den, Bruers JJM. Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering: Praktijksituatie en werkdruk van praktijkhoudende tandartsen in 2020. Utrecht, KNMT, 2021.

Boer JCL den, Bruers JJM. Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering: Praktijksituatie en werkdruk van niet-praktijkhoudende tandartsen in 2020. Utrecht, KNMT, 2021.

© 2021 KNMT

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten ten aanzien van dit document berusten bij de KNMT.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMT.

Hoewel aan de totstandkoming van dit document de uiterste zorg is besteed, kan de KNMT niet instaan voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden en aanvaardt de KNMT deswege geen aansprakelijkheid.